

A කොටස - ව්‍යුහගත රචනා

ප්‍රශ්න හතරට ම පිළිතුරු මෙම පත්‍රයේ ම සපයන්න.

$$(g = 10 \text{ N kg}^{-1})$$

මේ තීරයේ
කිසිවක්
නො ලියන්න.
එමග
පරීක්ෂකවරයා
ගැලපා පමණි.

1. A - 4 ප්‍රමාණයේ (30 cm × 21 cm) ඡායා පිටපත් ගන්නා කඩදසියක් සාදා ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය නිර්ණය කිරීමට ඔබට නියමව ඇත.

- (a) පාසල් විද්‍යාගාරයක ඇති දුනු තරාදියක්, කෙදිනු තුලාවක් හා රසායනික තුලාවක් ඔබට සපයා ඇත. කඩදසියේ ස්කන්ධය (m) නිර්ණය කිරීම සඳහා ඔබ කෝරා ගන්නා ඉතාමත් සුදුසු මිනුම් උපකරණය කුමක් ද?

- (b) කඩදසියේ පරිමාව නිර්ණය කිරීම සඳහා ඔබ මිනුම් තුනක් ගත යුතුව ඇත. එම එක් එක් මිනුම මැනීම සඳහා ඔබ භාවිත කරන ඉතාමත් සුදුසු හා ගැළපෙන මිනුම් උපකරණය පහත දක්වන්න.

මිනුම

උපකරණය

- (1) කඩදසියේ දිග (l ලෙස ගන්න)
- (2) කඩදසියේ පළල (w ලෙස ගන්න)
- (3) කඩදසියේ ඝනකම (t ලෙස ගන්න)

- (c) කඩදසිය සෑදීමට භාවිත කර ඇති ද්‍රව්‍යයේ ඝනත්වය (d) සඳහා ප්‍රකාශනයක් m, l, w සහ t ඇසුරෙන් ලියා දක්වන්න.

$$d = \dots\dots\dots$$

- (d) ඝනකම මැනීමේ දී, කඩදසියේ වෙනස් තැන්වලින් පාඨාංක කිහිපයක් ගැනීම වඩා යෝග්‍ය වේ. මෙයට හේතුව කුමක් ද?

- (e) (i) l සහ t මැනීම සඳහා වඩාත්ම යෝග්‍ය මිනුම් උපකරණ භාවිත කළ පසු ශිෂ්‍යයකු ලබා ගත් අගයයන් පහත දක්වා ඇත. l සහ t මිනුම් එක් එක්හි භාගික දෝෂය නිර්ණය කරන්න. (ඔබගේ පිළිතුරු සුළු කිරීම අනවශ්‍යය.)

භාගික දෝෂය

- (1) $l = 30.0 \text{ cm}$
- (2) $t = 0.15 \text{ mm}$

- (ii) t හි භාගික දෝෂය l හි භාගික දෝෂයට සමානව ලබා ගැනීම සඳහා කඩදසි මිටියක ඝනකම මැනීමට ශිෂ්‍යයකු විසින් යෝජනා කරන ලදී. මිටිය සෑදීම සඳහා කඩදසි කොපමණ ප්‍රමාණයක් ඔහුට අවශ්‍ය වෙයි ද?

- (f) ව්‍යවහාරයේ දී කඩදසිවල ඝනකම මැනීම සඳහා gsm නම් ඒකකයක් භාවිත වේ. gsm යන්නෙන් කියවෙන්නේ වර්ගමීටරයට ග්‍රෑම් (grams per square metre) යන්නයි. එනම් දී ඇති කඩදසියක 1 m^2 වර්ගඵලයක ස්කන්ධයයි.

ඉහත (a) හා (b) හි, m ග්‍රෑම්වලින් ද, l හා w සෙන්ටිමීටර්වලින් ද මැන ඇතැයි උපකල්පනය කර කඩදසියේ gsm අගය සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න

$$\text{gsm අගය} = \dots\dots\dots$$

2. පාසල් පරීක්ෂණාගාරයේ දී මිශ්‍රණ ක්‍රමය භාවිත කොට ලෝහයක විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව නිර්ණය කිරීම සඳහා පරීක්ෂණයක් සැලසුම් කොට සිදු කරන ලෙස ඔබට නියම ව ඇත. ජලය, මන්දයක් සමඟ තාප පරිවරණය කරන ලද කැලරිමීටරයක්, උෂ්ණත්වමානයක් සහ 100°C ට රත් කරන ලද කුඩා ලෝහ බෝල සපයා ඇත.

මේ රූපය බලන්න. ඔබ සඳහා ලබා දෙන ලද සියලුම දත්ත භාවිත කරන්න.

(a) මෙම පරීක්ෂණය සඳහා ඔබට අවශ්‍යවන අනෙක් උපකරණය කුමක් ද?

.....

(b) තාප පරිවරණය කරන ලද කැලරිමීටරයක් භාවිත කිරීමේ වාසිය කුමක් ද?

.....

(c) මෙම පරීක්ෂණයේ දී ඔබ ලබා ගන්නා මිනුම්, ඔබ පරීක්ෂණය සිදු කරන අනුපිළිවෙළට ලැයිස්තුගත කරන්න.

(1)

(2)

(3)

(4)

(5)

(d) කැලරිමීටරය තුළ භාවිත කෙරෙන ජල ප්‍රමාණය ඉතා කුඩා හෝ ඉතා විශාල හෝ නොවිය යුතුය.

(i) ඉතා කුඩා තොටිය යුතු වීමට හේතුවක් දෙන්න.

.....

(ii) ඉතා විශාල තොටිය යුතු වීමට හේතුවක් දෙන්න.

.....

(e) ඔබගේ පරීක්ෂණයේ ප්‍රතිඵල මගින් පහත අගයයන් ගණනය කරන ලද්දේ යයි සලකන්න.

කැලරිමීටරය, මන්දය සහ ජලය ඇතුළු තාපය = 2400 J

ලෝහ බෝලවල ස්කන්ධය = 0.3 kg

ලෝහ බෝලවල උෂ්ණත්වයේ අඩුවීම = 64°C

ලෝහයේ විශිෂ්ට තාප ධාරිතාව ගණනය කරන්න.

.....

.....

(f) මෙම පරීක්ෂණය සඳහා අවශ්‍යවන “ 100°C ට රත්කරන ලද ලෝහ බෝල” ලබා ගැනීමට 100°C ජල තටාකයක් තුළ ලෝහ බෝල රත් කිරීම යොදාගත නොවන්නේ මන් ද?

.....

.....

(g) මෙම පරීක්ෂණයේ දී, කුඩා ලෝහ බෝල වෙනුවට ලෝහ කුඩු භාවිත කළ නැති ද? (ඔව් / නැත.) ඔබගේ පිළිතුරට හේතු දෙකක් දෙන්න.

(1)

(2)

3. අනුපාද සංසිද්ධිය උපයෝගී කර ගනිමින්, නියත ආකෘතියක කඩා ඇති විවිච්ඡාන කම්බියක තීරයක් තරංගවල වේගය (v) තීරණය කිරීම සඳහා පරීක්ෂණයක් සැලසුම් කිරීමට ශිෂ්‍යයකුට නියමිත ඇත. ශිෂ්‍යයාගෙන් බලාපොරොත්තු වන්නේ ප්‍රස්ථාර ක්‍රමයක් භාවිත කිරීම ය. මෙම කාර්තව්‍යය සඳහා සරසුල් සංවිධානයක් ලබා දී ඇත.

(a) f සංඛ්‍යාතයක් ඇති සරසුලක් ඔබ්බේ මූලික විධියේ දී අනුපාදය ලබා ගන්නා ලද්දේ නම්, අනුපාද දිග l සහ f ඇසුරෙන් v සඳහා ප්‍රකාශනයක් ලියා දක්වන්න.

..... $v =$

(b) ඉහත (a) හි ප්‍රකාශනය $y = mx$ ආකාරයට නැවත සකසන්න. මෙහි y යනු පරායත්ත විචල්‍යය වේ. මෙම පරීක්ෂණයේ දී y , මිනුම්ක පරාමිතියක් නොවන ආකාරයට තෝරා ගන්න. x හඳුන්වන්න.

.....

(c) ඔබ පරීක්ෂණය කිරීම පළමුවෙන් ම ආරම්භ කරන්නේ වැඩි ම සංඛ්‍යාතය ඇති සරසුලක් ද, නැතහොත් අඩුම සංඛ්‍යාතය ඇති සරසුලක් ද යි දක්වන්න. ඔබේ පිළිතුරට හේතු දෙන්න.

.....

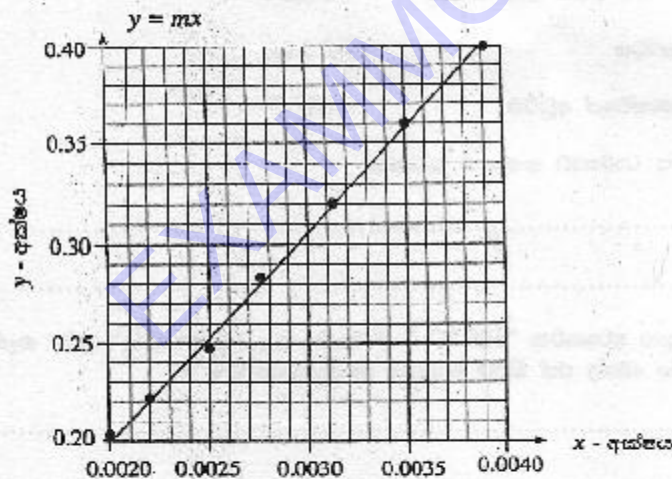
(d) දී ඇති සරසුල් කවිචල්‍යයන්, ඒවායේ නෛසික මාන සමඟත් සැසඳීමට හෝ, වැඩි ම සංඛ්‍යාතය ඇති සරසුල මගින් හඳුනා ගන්නේ කෙසේ ද?

.....

(e) කම්බියේ අනුපාද අවස්ථාව, උපරිතාපයක දී ව වඩා මූලික විධියේ කම්බියේ දී පහසුවෙන් නිරීක්ෂණය කළ හැක්කේ ඇයි?

.....

(f) ශිෂ්‍යයා ලබාගත් x ට එදිරියෙන් y ප්‍රස්ථාරය සහන පෙන්වා ඇත. සෑම රාශියක් ම SI ඒකක මගින් දී ඇත.

(i) ප්‍රස්ථාරයේ අක්ෂ ඒකක සමඟ සලකුණු කරන්න.

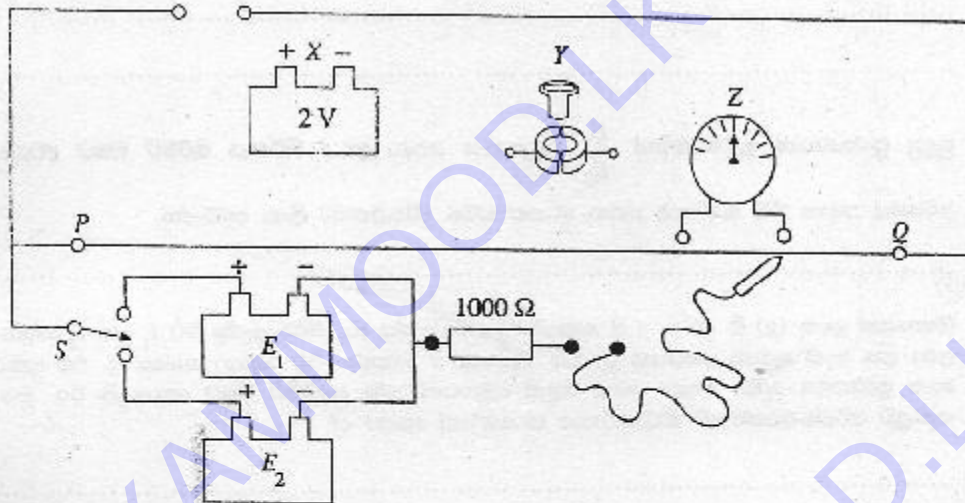
(ii) ප්‍රස්ථාරය මගින් v ගණනය කරන්න. v හි අගය ගණනය කිරීම සඳහා ඔබ උපයෝගී කර ගත් ලක්ෂ්‍ය දෙක පැහැදිලිව ප්‍රස්ථාරයේ දක්වන්න.

.....

.....

- (g) අනුපාත දිග l හි දෝෂය වන Δl සඳහා සංරචක දෙකකි; එනම් l මැනීමට භාවිත කරන උපකරණයේ නියමිත දෝෂය (Δl_1), සහ අනුපාත දිගවීමට ලක්වී ඇති දෘඪාංශයේ අවිනිශ්චිතතාව නිසා ඇති වන දෝෂය (Δl_2) ය. මෙම Δl_2 පරික්ෂණාත්මක ව නිර්ණය කරන්නේ කෙසේ ද?

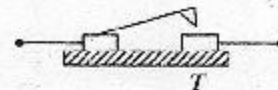
4.

කෝෂ දෙකක ව.ශා.බ. E_1 සහ E_2 සංයෝදනය කිරීම සඳහා භාවිත කෙරෙන විභවමාන සැකැස්මක අසම්පූර්ණ පරික්ෂණාත්මක ඇවිදුමක් රූප සටහනේ දක්වා ඇත. PQ යනු දිග 1 m සහ ප්‍රතිරෝධය $20\ \Omega$ වූ කම්බියකි. X, Y සහ Z මගින් පිළිවෙලින් නිරූපණය කරන්නේ 2 V ඇතිපුම්ලේටරයක්, සුවිච්චියක් සහ මැද බිත්ද ගැල්වනෝමීටරයකි. S යනු දෙමං යතුරකි.

- (a) X, Y සහ Z අයිතම, රේඛාවලින් පරිපථයට සම්බන්ධ කිරීම මගින් සැකැස්ම සම්පූර්ණ කරන්න.
- (b) මෙම පරික්ෂණය සිදු කිරීම සඳහා, E_1 සහ E_2 , X හි ව.ශා.බ. ය සමග එක්කරා අවශ්‍යතාවක් තෘප්ත කරනු ලබන පිය කුමක් ද?

- (c) ඇතිපුම්ලේටර පරිපථය සඳහා මෙම T වක්‍ය යතුරක් (tap key) යෝජනා කරන්නේ ද? (මව/නැත) හේතුව දක්වන්න.

- (d) එම ද්‍රව්‍යයෙන් ම තනන ලද වඩා ඝනකම් කම්බියක් විභවමාන කම්බිය සඳහා භාවිත නොකළ යුත්තේ ඇයි දැයි දක්වීමට හේතුවක් දෙන්න.

- (e) සංතුලන දිගේ ලබා ගැනීමේ දී ඔබ විසින් අනුගමනය කළ යුතු අත්‍යවශ්‍ය පියවර ලැයිස්තුගත කරන්න.

.....

.....

.....

.....

- (f) E_1, E_2 සහ ඒවාට අනුරූප සංතුලන දිග l_1 සහ l_2 සම්බන්ධ කර ප්‍රකාශනයක් ලියන්න.

.....

.....

- (g) සුදුසු ප්‍රස්ථාරයක් ඇඳීම මගින් $\frac{E_1}{E_2}$ ත්‍රෝපාතය සඳහා අගය නිර්ණය කිරීමට ඔබට අවශ්‍ය නම්, පරිපථය සඳහා ඔබ යෝජනා කරන වෙනත් කිරීම (විකරණය) ලියා දක්වන්න.

.....

- (h) ඕනෑයෙක් ඉහත (g) හි දක්වා ඇති ආකාරයට පරීක්ෂණය පිළි කිරීම ඇරඹූ විට l_1 සහ l_2 සඳහා ඔබට ලබා ගත හැකි කුඩාම වශයෙන් ප්‍රමාණය 100 cm ට ආසන්න බව දෙකොට්ඨාසයක් සහිත ප්‍රතිපථයක් ලෙස ප්‍රස්ථාරය ඇඳීම සඳහා භාද්‍ර ඕනෑම සමූහයක් ලබා ගැනීමට ඔබට නොහැකි විය. ඔබ මෙම ගැටලුව පරීක්ෂණාත්මකව නිරාකරණය කරගන්නේ නොවේ ද?

.....

මේ වගේ
කිරීම
යනාදිය
මගේ
පරිපථයට
ගැටලු
වේ.